

■ **OORLOG** GRAF VAN BURGEMEESTER VAN WIERDEN ONTDEKT

'VONDST WAS EEN TOEVALSTREFFER'

Een bijzondere ontdekking op begraafplaats Nieuw Eykenduynen in Den Haag: daar zijn de lichamen aangetroffen van de voormalig burgemeester van Wierden, Johannes Cornelis van den Berg en zijn echtgenote Francina Maria van den Berg-Schippers. Zij kwamen om bij een bombardement tijdens de Tweede Wereldoorlog in het Haagse Benoordenhout.

door **Tanja Verkaik**

„Ik heb jullie burgemeester gevonden, mailde ik vorig jaar naar de huidige burgemeester van de gemeente Wierden. Zij namen direct contact op”, zegt onderzoeker Ronald Klomp van Stichting WO2 Sporen.

Decennialang was onduidelijk waar de lichamen van de voormalig burgemeester en zijn vrouw waren gebleven. Van den Berg was 38 jaar lang burgemeester van de Twentse dorp. „Het was alleen bekend dat hij en zijn vrouw waren overleden bij een bominslag, maar niet waar zij werden begraven”, legt Klomp uit.

De vondst van het graf was een toevalstreffer, vertelt hij. Vanwege Open Joodse Huizen en de Joodse bewoners in de Stalpertstraat ging ik opnieuw naar deze bominslag kijken. „Toen ik mijn database opende, vond ik Van den Berg. Zijn naam kwam ook voor op de lijst van de begraafplaats: daar werd op 10 juli 1941 een Van den Berg begraven.”

Op Nieuw Eykenduynen trof Klomp de grafsteen aan van Van den Berg met de tekst 'burgemeester van Wierden', de naam van zijn vrouw en dochter die later werd bijgezet, in 1959. „Echt een bijzondere vondst.”

Klomp wijdt zijn leven, onbezoldigd, aan het verkrijgen, analyseren en koppelen van informatie over oorlogsslachtoffers uit Nederland met het uiteinde-

lijk doel deze uit te wisselen met nabestaanden, betrokken organisaties en/of geïnteresseerden. Twee jaar geleden traceerde hij nog vermiste lichaam van de Haagse ambtenaar Kees Kreukniet die werd gefusilleerd door de Duitsers op de Waalsdorpervlakte. „Na tien jaar onderzoek, zo'n 300.000 documenten, 17.000 namen en 8400 adressen doorspitten, vallen soms puzzelstukjes in elkaar.” Het regende bommen in

Benoordenhout op 6 juli 1941. Stalpertstraat nummer 33 werd zwaar getroffen door een van de acht bommen die een onbekend vliegtuig, zeer waarschijnlijk Engels, afwierp. „Het bombardement moet precies om 00.58 uur zijn gebeurd: op dat tijdstip stond de klok stil, laten foto's zien.

„Vermoedelijk was het doeltwit de Frederik- en Alexanderkazerne aan de Van Alkemade-laan waar Duitse militairen in zaten. In die woning aan de Stalpertstraat bevonden Van den Berg en zijn vrouw zich”, weet Klomp. Hun identiteit was na het ruimen al snel bekend. „Ik denk dat buurtbewoners wisten dat zij hier verbleven. Al stonden zij niet ingeschreven als bewoners van het huis”, zegt de WO II Sporen-oprichter.

Eind april 1941 ging er – mogelijk onder dwang van de nazis – een officieel bericht uit dat Van den Berg zijn werkzaamheden als burgemeester neerlegde vanwege ziekte. „Waarom zij naar Den Haag zijn vertrokken, weten we helaas niet.”

Onderzoeker Ronald Klomp bij het door hem herontdekte graf van de burgemeester en zijn gezin.

FOTO RENE OUDSHOORN

Van den Berg was een begrip in 'zijn' Wierden. „Hij was een van de jongste burgemeesters van Nederland en startte al op 26-jarige leeftijd in 1903 en stierf op 64-jarige leeftijd.”

Het moment waarop Klomp het graf van burgervader en zijn gezin aantrof kon niet beter. „Veel graven worden geruimd in dit deel van de begraafplaats om ruimte te maken.” De gemeente Wierden moet formeel toestemming geven om de lichamen over te brengen naar het dorp. Momenteel worden nabestaanden gecontacteerd of zij ook hiermee instemmen. De Haagse burgemeester Jan van Zanen geeft aan dat, als er een verzoek komt van de gemeente Wierden, hiernaar gehoor wordt gegeven. „Uiteraard zullen wij dan onze medewerking verlenen. Het is mooi dat Klomp na al die jaren duidelijkheid kan geven aan de nabestaanden.”

TOEN

De bijzondere plafondschilderingen in de vergaderzaal van de Eerste Kamer.
FOTO ANP/HH

Eerste Kamer bijna dakloos

De renovatie van het Binnenhof wordt nog duurder dan eerder werd gedacht. Het blijkt dat het regeringscomplex in veel slechtere staat is dan tot op heden werd geconstateerd. Een van de grootste bouwkundige mankementen is onlangs aangetroffen in het gebouw van de Eerste Kamer. Het volledige dak van het bijzondere pand blijkt los te zitten.

Het gebouw van de Eerste Kamer is van de hand van architect Pieter Post. Hij verbouwde tussen 1650 en 1660 twee woningen aan het Binnenhof tot het huidige complex. Waar het aan de buitenzijde weinig opzichtig is, geldt dit niet voor het interieur. De benedenzaal voor de Gecommitteerde Raden heeft vergulde zoulen, een met goud beschilderde schouw en een prachtige plafondschildering.

Nóg uitbundiger is de zaal op de volledige verdieping erboven, die bedoeld is voor vergaderingen van de Staten. Twee grote schouwen met schilderwerken die Oorlog en Vrede uitbeelden, staan aan weerszijden

Vergulde zoulen en plafondschilderingen

van de zaal. De zaal biedt ook een mooi uitzicht op de Hofvijver. De schilderijen op het plafond zijn gemaakt door Andries de Haen en Nicolaas Wielingh. In diverse vakken zijn rijkelijk bewerkte schilderijen aangebracht met in het midden telkens een geschilderd rond raam waardoor mensen naar binnen kijken. Achter elk raam staat een groepje mensen die een handelspartner van de Republiek vertegenwoordigt. Zo turen er Duitsers, Fransen, Spanjaarden, Engelsen, Italianen, Polen, Turken, Perzen en Russen de zaal in. Het is dan ook dit monumentale dak dat los blijkt te zitten en nu vanuit de zaal met allerlei stellingen en spanners op zijn plek gehouden wordt.

Na de Franse inval in 1795 verlaten de Staten het gebouw aan het Binnenhof, om daar in 1813 pas weer terug te keren. Vanaf 1849 moesten de Provinciale Staten hun vergaderruimte delen met de Eerste Kamer. Er werden daarna nog regelmatig wijzigingen aangebracht om het gebouw gebruiksvriendelijker te maken. Zo zijn in 1870 aan beide kanten van de grote zaal tribunes aangebracht, zodat pers en publiek de vergaderingen van de Senaat kunnen bijwonen. De zaal eronder werd toen al niet meer gebruikt als vergaderruimte, maar als archiefopslag van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Dit duurt tot 1965, dan neemt de Eerste Kamer het in gebruik als plek om te eten en krijgt het de naam Noenzaal.

Kim Heijdenrijk

De staande klok in de verder totaal verwoeste woning aan de Stalpertstraat in het Benoordenhout, waar de burgemeester en zijn vrouw verbleven op 6 juli 1941.

'ZE STONDEN NIET INGESCHREVEN ALS BEWONERS'